

کنگره بین المللی علوم و مهندسی

آلمان - هامبورگ

اسفند ماه ۱۳۹۶

عوامل موثر بر صادرات با تاکید بر سرمایه انسانی در کشورهای منتخب در حال توسعه

آرش کتابفروش بدری^{۱*}، پارسا کتابفروش بدری

۱- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین، گروه اقتصاد، قزوین، ایران arashkbadri@gmail.com

۲- موسسه آموزش عالی دانشوران Parsabadri@hotmail.com

چکیده

گسترش صادرات کالاها باعث می شود که بازارها به شرایط رقابتی نزدیک تر شده و تولیدکنندگان داخلی بتوانند هرچه بیشتر از ظرفیت واحدهای تولیدی خود استفاده نمایند. نوآوری ها، ابداعات و خلاقیت های نیروی کار در فرایند تولید و صادرات مفید و کارساز خواهد بود. در واقع سرمایه گذاری در نیروی انسانی به توسعه توانایی های آن می انجامد. هر چه میزان تحصیلات و تخصص های افراد بالاتر باشد، فرایند یادگیری مسائل پیچیده فنی و حرفه ای با سهولت و دقت بیشتری میسر می شود و سطح مهارت ها و قابلیت های افراد را ارتقا می بخشد. بنابراین استفاده از مهارت ها و تخصص های نیروی انسانی ماهر و خلاق در امر صادرات کالاهای مختلف نه تنها موجب استفاده کارآتر از منابع داخلی، جذب فناوری پیشرفته خارجی و خلق فناوری برای ساخت کالاهای جدید می شود، بلکه راه های جدیدی را برای به کارگیری مؤلفه های تولید و یا مواد اولیه ایجاد می کند و از این طریق می تواند موجب گسترش صادرات و رسیدن به رشد اقتصادی در کشورها شود. در این راستا هدف مطالعه حاضر بررسی عوامل موثر بر صادرات با تاکید بر سرمایه انسانی در ۲۰ کشور منتخب در حال توسعه در بازه ی زمانی ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۴ با استفاده از مدل داده های تابلویی است. نتایج برآورد نشان می دهد که سرمایه انسانی تاثیر مثبت و معنی داری بر صادرات کشورهای مورد بررسی در بازه ی زمانی مورد نظر داشته است. همچنین متغیرهای جمعیت فعال، تشکیل سرمایه ثابت و مخارج سلامت و بهداشت نیز اثر مثبت و معنی دار بر صادرات داشته اند.

واژه های کلیدی: توسعه انسانی، صادرات، کشورهای اسلامی، پانل دیتا

۱- مقدمه

سرمایه انسانی یا به عبارتی کیفیت نیروی کار و دانش نهادینه شده در انسان، باعث افزایش تولید و رشد اقتصادی کشورها می گردد. در چهل سال اخیر، این نظریه اشاعه یافته است که هزینه های آموزش را باید نوعی سرمایه گذاری به حساب آورد. امروزه آشنایی با این واقعیت که آموزش و پرورش باعث فعال شدن نیروی گردیده است و اعتقاد به این که کمبود نیروی کار ماهر و متخصص یکی از موانع رشد و توسعه اقتصادی کشورهای در حال توسعه است آن قدر، مهم بوده که موجب پژوهش های گسترده در این زمینه شده است (میلادی فر، ۱۳۹۴، ۱۴۸). سرمایه انسانی شامل توانایی ها، مهارت ها و دانش کارگزاران خاص است. این عامل مهم حاصل انباشت دانش، مهارت و تجربه در انسان ها است. عامل کیفی مؤثر در فرآیند تولید، سرمایه انسانی است که قابل تبیین به وسیله عامل کار نیست و به نظر نمی رسد که منبعی غیر از آموزش داشته باشد. سرمایه ی انسانی،